

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду „Краљев трг“ до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: селита, које улазе у састав општине а која је већ претплаћена, чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механицијима из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командири полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

ХИПНОЗА И ЗЛОЧИН

Dr. med. Albert Moll

У половини јануара ове године био је у Лигницу један процес, у коме је била оптужена нека жена и њен љубазник, и то за покушај убиства супруга те жене. У току претреса појави се околност, да је оптужени употребљаван за хипнотичне покушаје, и да се показао као врло подесан за то. Нарочито се напоменуло, да је оптужена жена предузимала хипнотичне покушаје на своме љубазнику. Пошто се тим покушајима хтело дати важности, то је хипнозу требало довести ма у какав однос и везу са злочином. Каква је то веза требало да буде, разуме се, да се из новинарских извештаја није могло јасно видети. У почетку се одмах дошло до сумње, да се покушај убиства има довести у везу са хипнотичном сугестијом, коју је оптужена жена доделила оптуженоме своме љубазнику. Наравно да се у даљем току претреса — у колико се то може видети из новинарских извештаја — доказало, да о томе ту није требало да буде ни речи, и да су с њим хипнотични експерименти хтели употребити као доказ на неурачунљивост оптуженога. Та је сумња учинила извесно узнемирење код публике, а нарочито код плашљивијих особа. Ту се одмах сетило сличних случајева, у којима су имали доиста везе хипноза и злочин. Том се приликом доказало велико непознавање саме те ствари, и за то мислимо, да неће бити мало интересно објашњење тога питања.

Добро чинимо, што у питању о односу хипнозе према злочину разликујемо две групе: прво злочин, којег је *жртва*, и друго злочин, којег је *оруђе* хипнотизована особа.

Што се тиче прве тачке, то су нарочито морални наравствени злочини, и њихове су жртве најчешће хипнотизоване жене. И ако је у неким случајевима изашло, да кривица постоји, ипак је у другима доказано, да нема никаквога основа томе подозрењу. То је већином био случај са хистеричним женама и девојкама, које су се варале својом сопственом фантазијом, или које су навалице испредале и измишљале сваковрсне лажи. Заблуда је бити тога уверења, да хипнотизована особа може тако лако да буде жртва хипнотизера. Та особа и ако је хипнотизована, ипак има до извесног степена свести и разума у околини у којој се налази. И за то је правилно мишљење, да у једноме или другоме случају има наравственога, моралнога злочина.

По себи је јасно, да се сваковрсни злочини, као крађа и т. д. могу изводити као последице хипнотизовања; па ипак ни ти случајеви нису тако особити. Једино је онда такав случај, ако се хипнотизовани послужи при том сугестијом. Хипнотична би се сугестија могла донекле употребити на то, да се неке стави у дужност да нешто потпише, и да тако на тај начин потпише писмено признање какве кривице. Пре краткога времена била је у Енглеској једна парница, којом је приликом био оптужен један лекар, као да је он хипнотичном сугестијом приморао једну стару, богату удовицу, да ова напише тестаменат у његову корист. Наравно, да је то питање имало сем кривично правних значаја и грађанско правни значај. Између осталог примећено је тада, да је тај лекар просто заповедио хипнотизованој удовици, да се потпише, да је она на то била приморана хипнотичном сугестијом, и да је он на тај начин дошао до свога циља.

Ово је много пре могуће свршити уз припомоћ каквога лукавства; н. пр. да се рече особи која је добила хипнотичну сугестију, да је она већ написала извесно писмено, и да само има још да га потпише. На тај ће се начин поуздано пре доћи до жељенога циља, него ли простом заповешћу за потписивање. Та околност никада не треба да остане неопажена.

Лигничка је парница обратила пажњу на други случај, где хипнотизована особа не служи као жртва, већ као средство за злочин.

Изгледа са свим просто некога сугестовати да учини ово или оно. Ако хипнотизер само зажели неколико хиљада банкнота, он треба само по једно лице да сугестује, те да ово ма где украде новац и њему донесе. Ако хоће некога да склони са овога света, он рече сугестованој особи, да узме мало отровнога праха, па да га сипа у чорбу дотичној особи. Ето, тако представљају себи ту ствар плашљиве особе, које су склоне да верују свака претеривања. Опасност, да се хипноза заиста употреби на тај начин за извршење злочина, много се прецењује, а ту опасност највише наглашују баш они, који се не разумеју у ту ствар. Кад се узме један конкретан случај, видеће се правилност мојих опажања. Ко хоће да изврши какав злочин, тај поуздано неће изабрати баш тај пут за извршење, који сигурно води проваласку кривца.

Ко је се практично бавио хипнозом, тај зна, да се те радње могу извршити једва без највеће опажености за откривење кривца.

Покојни Делбров, из Литиха, одлични познавалац хипнотизма изразио се овако о томе питању: „Покушавао сам се бавити мислима, да пожелим једном непријатељу смрт убиством, и питао сам се, како ћу морати започети, да употребим најподеснију особу за хипнотизовање као оруђе, а да не буде никакве опасности по мене; никада нисам добио одговора на то“.

Узмимо сада случај, да је неко у хипнотичноме заносу, и да му се изда заповест, да учини какво злочинство, н. пр., да оде ма куда, и да присвоји за се какав предмет. Колико се разноврсних момената морају случити, па тек да се створи могућност за извршење крађе! Очеvidно је, да би се хипноза ту и познала, и сав би план пропао. Остављајући то на страну, долазе нам на поглед друге тачке, којих ћу се дотаћи говорећи о постхипнотичној сугестији.

Злочин, у коме је хипнотизована особа оруђе, може се извршити и на тај начин, ако се употреби постхипнотична сугестија. Каже се извесној особи, која је у хипнотичноме сну, да тога и тога дана изврши извесан злочин, и пошто јој се изда такво наређење, она се пробуди. Или баш да узмемо са свим конкретан случај, који је сличан у погледу последње парнице: Једна жена рекне некоме хипнотизованоме човеку, да згодном приликом збрише са овога света њеног супруга отровом.

Да би се разјаснила могућност такве сугестије и одговарајуће опасности, наглашује се, да се хипнотизована особа ничега не сећа, пошто се пробуди из хипнотичнога заноса; дакле ништа не зна, шта је било с њом. Баш и у случајевима, где се после буђења из заноса нађе опет сећања прошлога и од те особе, њој се ипак може одузети то сећање сугестијом; отуда је хипнотизер сигуран од проваласка правог кривца.

Заиста је тако, да у извесном броју случајева — узгред буде поменуто, у врло маломе броју — после пробуде из заноса нема никаквога сећања о ономе што се догодило. Али ко поле има правога искуства, тај ће знати, да ће у ма коме моменту овога или онога часа из хипнозе бити свесна особа, која је била хипнотизована, ма да неће моћи да каже, када се то десило.

К томе још долазе и друга примећања, која не изгледају да чине тако велике опасности хипнотичне сугестије за извршење злочина. Хипнотизована особа није у опште узевши прост безвољни аутомат, као што то неки схватају. Она зна о себи нешто, што противуречи свему њеному карактеру. Човек, који је иначе моралан у свакоме погледу, неће бити наклоњен да изврши какво злочино дело, па баш и ако је он подесан за хипнозу у свакоме погледу, и ако му се то наложи сугестијом. Он даје томе отпора својом природом, и тај отпор, у већини случајева, није у стању хипнотизер да савлада.

(Свршиће се).

У Т А Ј А

Једна одлука опште седнице Касационог суда у погледу доказа о постојању дела утаје и кривичне одговорности оптуженога.

(СВРШЕТАК)

Апелациони суд није усвојио ове примедбе Касационог суда, већ је од 15. Априла 1900. год. № 1729. дао ове противразлоге:

„Члан 11. Статута Народне Банке, између осталог садржи одредбу: привремена акција пренаша се из својине једнога лица у својину другог писменим преносом на полеђини саме акције или у сваком другом формалношћу преноса, коју закон за пуноважну признаје.

Та се одредба у погледу преноса акција никако није зауставила и ограничила на писмени пренос пун или бланко; њоме се не наређује да сваки сопственик акција Народне Банке мора исписати своје име на полеђини привремене акције, и тек тада је уступити купцу исте, — новом господару. Напротив, кад се ова одредба позива и на све друге по закону пуноважне начине преноса, онда се ови морају по закону и законом обичају узети онако, како и у ствари бивају.

Акције Народне, као папири од вредности, чији је промет огроман, по извршеном првом бланко преносу преносе се у својину купаца простом предајом из руке у руку, при коме преносу служи фикција, као да је онај први, бланко-преносилац сам извршио пренос на све доцније сопственике акција, та фикција даје предаји силу законитог преноса.

Сам Касациони суд, својим примедбама, индиректно признаје овај начин преноса акција, тврдећи — — — „што се нико други (од бивших сопственика ових акција) не појављује са ма каквим правом полагања својине на исте акције, сем приватне тужиње. — — —“.

Кад Касациони суд признаје, да је тужила Чупићка по оном првобитном бланко-преносу куповином од других бивших сопственика друкчије се смисао ових речи не може разумети, предајом из руке у руку, како је правни обичај и редовна пракса код преноса покретности, могла постати сопствеником спорних акција, зашто истим тим путем, истим начином, без другог формалног бланка или пуног преноса, не би то могао постати и сваки други после ње?

Сем увођења нове опасне праксе за садашње сопственике акција Народне Банке, који су до својих акција дошли куповином и простом предајом из руке у руку, тиме би се горњи пропис чл. 19. Статута Народне Банке сузио на једну тегобну форму преноса, која није у пракси, а искључивањем других облика, који проистичу из саме природе спорних акција, оваквих какве су, сужавана би била њихова размена, кочио би точак њиховом брзом и великом саобраћају.

Све акције, по првом бланко-преносу, добиле су у погледу преноса и обрта природу акција показатеља, то је неоспоран факт, а када је тако, онда је пренос њихов по закљученом уговору куповине и продаје, извршен на купца простом предајом, пуноважан по §. 866. грађ. зак. акције су онда онога,

у чијим се рукама налазе, и за то му никаквих других доказа не треба.

Кад као непобитни факт стоји, да се пренос пуноважно и редовно врши изложеним начином и да спорне акције, које гласе на доносиоца, тим путем постају сопственост свакога лица у чијим се рукама нађу, да је он онда пуноважан господар акција; онда терет доказивања, да акције нису сопственост држаоца, пада на онога, који то тврди, онда ни оптужени Коцић није дужан доказивати, да су акције његова сопственост, већ на тужилу Чупићку пада терет доказивања о противном.

Тужила никаквим пуноважним доказима не утврђује, да су акције још њена сопственост; ничим не утврђује да је дала акције на чување оптуженоме, од кога је требала узети реверсе, нити да му их је дала на послугу.

Па кад она то не доказује, *по закону* не може оптужени, који се без тих доказа, има сматрати као сопственик акција, бити одговоран за дело *утаје* из §. 229, крив. зак., јер за постојање овог дела, не достаје есенцијални елемент, *противправно* присвајање *туђе* ствари, која му је на чување, руковање, управљање или другу коју цел предала.

Ни исказ приватне тужиље под заклетвом, ни противуречни исказ сведока, ни писмо оптуженога упућено сину тужитељчином — Томи, не садржи *по закону* доказ, да су спорне акције тужитељчина својина.

Навод Касационог суда, да се у поменутом писму оптуженога, у признању његовом, да је од акција приватне тужиље наплатио купоне, налази почетак доказа, да тврђење тужитељчино, у смислу §. 245. грађ. суд. пост., доиста стоји, али у грађанској парници, а у кривичним делима оно не вреди, као индиректно признање оптуженога о кривци његовој; и по томе, та се изјава оптуженог, и не може узимати као почетак доказа, а још мање се може коментарисати и допуњавати исказима сведока, овде у толико пре што између тих двеју околности никакве непосредне везе нема.

Најзад сви докази о лажној одбрани оптуженога којима се имају и придати наводи приватне тужиље, посредној жалби Касационом суду нису у стању *по закону* да утврде постојање дела утаје. То се дело убеђењем и сумњивим основима никако не може констатовати, ма да би ти основи могли корисно послужити за доказ кривичне одговорности оптуженога, кад би само дело било утврђено.

На основу изложенога, и разлога у решењу № 798., Апелациони суд налази, да нема доказа *по закону*, да су спорне акције још увек својина тужитељчина, и да их је оптужени од ње утајио.

Општа седница Касационог суда примедбама својим од 26. Априла 1900. год. № 3.693. усвојила је примедбе свога I одељења а противразлоге Апелационог суда одбацила.

Апелациони суд усвојио је горње примедбе опште седнице Касационог суда као обвезне по §. 279. крив. суд. пост., и по поновном разматрању акта и пресуде првостепеног суда нашао: да је пресуда првостепеног суда на закону основана, те је исту пресуду својом пресудом од 29. Априла 1900. год. № 1.983. и одобрио са допуном ових разлога:

„Из извешћа Београдске Задруге од 28. Јануара 1900. год. види се, да акције Народне Банке, које је оптужени Коцић положио код Београд. Задруге не носе име нити пок. Чупића, нити приватне тужиље г-ђе Чупићке, но су остављене на име првобитних акционара Нар. Банке, и по томе имају само бланко жиро првобитних акционара банчаних.

Према овоме зато, што на овим акцијама нема никаквог преноса ни бланко ни пуног од првобитних акционара банчаних на пок. Чупића или г-ђу Чупићку, не може се узети, да оне нису сопственост приватне тужиље или њеног покојног мужа, пошто је сам оптужени код суда, на претресу од 29. Новембра 1899. године, признао, да су те утајане акције биле њена својина, али да су на њега прешле куповином, и по томе терет доказивања пада на оптуженога да докаже: када је и на који начин он те акције преносом прибавио. А ово у даном случају тим пре, што овде није питање о утаји ствари, за које се пренос права својине може на другог да изврши без икаквих формалности, већ на против по чл. 25. г. т. 1. зак. о Народ. Банци својина ових акција банчаних као привремених преноси се на другог пуним или бланко жиром или другом по закону пуноважном формалношћу.

И према томе тврђење оптуженога да је он ових 49 комада акција од приватне тужије купио 1897. године и то: без икакве законске формалности, не може остати, јер се нико други не појављује са ма каквим правом полагања својине на ове акције сем приватне тужије, којој међу тим и сам оптужени признаје право својине на исте акције — од које је она по његовом тврђењу на њега пренела и то, што је најглавније, без икакве формалности, коју закон за пуноважну признаје.

Сем овога и из писма оптуженога од 29. Јуна, које је писао сину приватне тужије — Томи, види се, да оптужени признаје, да је од банчних акција приватне тужије наплатио купоне, јер вели: „од оних акција које ја имам (а то су по његовом признању 49 акција Народ. Банке, а за које се на претресу бранило, да их је од приватне тужије купио), ја сам наплатио купоне, који износе 382. дин., *са том сумом одобрио сам мами (приватној тужији) од њенога рачуна*“ т. ј. одужио је новцем, добијеним новцем од купона акција тужијиних, рачун њен у његовој радњи. А да су те утајане акције својина тужијина утврђује се и сведошвом сведока Николе Стојановића, који тврди, да је тужилац дала оптуженоме извесне акције на послугу, а сведок В. Аћимовић тврди, да је зет тужијин тражио од оптуженога реверс за узете акције тужијине.

Сем наведеног у разлозима пресуде првостепеног суда против оптуженога да се лажно брани, што чини околност из тач. 1. под б. §. 238. крив. суд. пост., за ову околност стоји још и то: тврђење оптуженога да је приватној тужији остао дужан 10.500. дин. од *позајмице*, а после, да јој је ту суму остао дужан од *купљених првих акција*. Тако исто, да је купоне наплаћивао од акција тужијиних, а новац од наплаћених купона задржавао за измирење свога потраживања од тужије, (као што се види и из његовог писма), а пре тога вели, да јој је дао купоне, да их тужилац наплати за рачун свога примања од њега. А најјаснији доказ, да се оптужени лажно брани, служе прилози у акту № 6157., и то: „Уверење цес. краљ. дирекције мале лутрије“, којим се тврди: да није било извршено никакво вучење од 4 до 15 Априла 1897. године (по новом) код бечке мале лутрије (Lotto), а по уверењу комесара београдске железничке полиције оптужени Коцић се баш у то време од 23. Марта (4. Априла по новом) до 3. Априла (15. Априла по новом) 1897. год. бавио у иностранству, дакле и у Бечу. И према томе неистинит је навод оптуженог, да је он на тој лутрији добио 5.000. динара.“ —

По жалбама бранилаца оптуженога и државног тужиоца Касациони суд је оценио пресуду Апелац. суда, којом је одобрена пресуда првостепеног суда, а по којој је опт. Коцић осуђен, па је као закониту и оснажио решењем својим од 6. Јуна ове године № 5.417.

Саопштио В.

* * *

Једновременно са завршетком горње расправе, коју нам је предао наш уважени сарадник, ми смо за овај број спремили били да донесемо у *шотери* и ову слику осуђенога Коцића, али при склапању листа стиже глас да је он већ ухваћен у мадарској вароши Оршави која постоји на доњем Дунаву. Сад су предузете мере дипломатским путем да се по међународној конвенцији о издавању криваца ухваћени Драгољуб преда нашим властима на издржање досуђене му казне, од три године затвора.

Кроз десетак, петнаест дана биће свршено са тим преговорима, и аустро-угарске власти предаће га Управи града Београда, која ће га спровести управи пожаревачког казног завода да тамо досуђену казну издржи.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Суђење по грађанским споровима

а, тужба

Суду општине ритопечке

На Митров дан прошле године, купио сам од Велимира Нинковића, земљоделца олд. ливаду звану Дуго Поље за 90 дин. с тим да ме за два месеца на исту убаштини. Овакву погодбу закључили смо пред Милошем Васићем и Николом Петровићем и ја сам одмах новац положио, а он ми је дао признаницу потписану од стране Милошеве и Николине, јер он није писмен. Подносим ову признаницу.

Како Велимир ни до данас није хтео на купљено имање да ме убаштини, то сам принуђен тужити га томе суду као надлежном, да ме својом пресудом на ово купљено имање убаштини, како би на основу исте могао и уредну тапију добити.

За доказ да сам имање купио подносим признаницу и молим суд да испита на њој потписане сведоке који ће моје тужбене наводе потврдити.

Основ тужбе продаја и куповина непокретног имања.

Вредност тражбине 90 динара

Доказ писмен и сведоци

30. маја 1900. год.

Ритопек.

Марко Мандић, земљ.

М. . . Завести тужбу, по наплати таксе, а затим одредити рочиште, на које позвати обе парничне стране и сведоке, када ће се спор извидити и извршити.

30. маја 1900. год.

Ритопек.

Председ. суда.

б., белешка

Рађено у суду општине ритопечке, 5. јуна 1900. год.

Белешка по спору

Марка Мандића, земљод. олд.

извиђали су

Председник суда

Кметови

Бележио писар

за испуњење уговора о продаји и куповини.
Вредност тражбине 90 дин.
Доказ писмен и сведоци.

На данашње рочиште дошли су парничари. Ту су и сведоци.

Прочитана је тужба. Тужилац оста у свему при истој. Моли суд да испита сведоке, на које се позвао. За данашњи предстанак тражи пет динара.

Тужени рече: Не признајем да сам моју њиву у Дугом Пољу продао тужиоцу, нити би то могао учинити, јер ја немам онолико земље, колико закон тражи да се земљоделу продати не може. Када то стоји онда га не бих могао ни убаштинити. Молим суд да тужиоца одбије од тражења као неумесног. Тражим дангубе три динара.

Испит сведока

И Милош Васић, земљоделац, стар 32 године, способан за сведока, на питање суда каза: На Митров дан прошле године био сам у механи ритопечкој. Ту је био и тужилац и тужени. Тужени се жалио, како му је липсао во и како нема запреге, наводећи како је принуђен да прода нешто од имања те да купи вола. Тужилац му је тада казао, шта би продао а овај му одговори: „Па ето, Марко, да ти продам ливаду у Дугом Пољу она је и онако опасана твојим имањем“. И тада су се погодили за 90 динара, с тим да је Велимир дужан купца Марка убаштини за два месеца, и Марко му је тада одмах новац у 90 динара положио. Написали су тада и признаницу о пријему новца и о признању ове продаје, у којој је било означено и то, да је Велимир Марка дужан на купљену ливаду убаштинити за два месеца. Како је Велимир неписмен, то су умолили мене и Николу Петровића, те смо се на исту као сведоци потписали. На ово љу се заклети. Дангубе тражим два динара.

Када му је показана признаница, коју је тужилац за доказ поднео он рече: Јесте, то је та признаница и потпис на

Истoj мој је а дао сам га онда када је Велимиру иста прочитана и он је казао да је све тако као што је у њој написано.

II Никола Петровић, земљод. овд., стар 28 година, способан каза: у свему као и сведок Милош. Када му је показана при-
знаница, и он је изјавио да је његов потпис на истој и да је
у свему онако било како је у њој написано.

Сведоци су на своје исказе заклетн.

Тужени рече: сведоци су сведочили неистину, нити је та продаја учињена, нити сам је ја могао учинити, но је то проста ујдурма, да ми се отме имање. Молим суд да ме заштити, и тужиоца одбије, јер ме сам закон брани, пошто ми се ово имање ни од стране власти неби могло продати, када ми не остаје пет дана ораће земље.

Судски разлози.

Испитом испитаних сведока, који су на признаници — уговору о продаји и куповини — потписани, потпуно је доказано, да је тужилац ливаду у дугом пољу од туженог купио и да му је погођену цену за исту одмах платио. Тужени га није убаштинио по погодби, а на њему је лежала та одговорност. Његовој одбрани и непризнању нема места код овако јасних доказа. Наводи о томе да му не остаје довољно земље, која се тражи од земљоделца § 471. тач. 4 грађ. судског поступка, овде му не могу вредети, јер то ничим не доказује, јер да то стоји у ствари он би се са овим доказом раније пре тужбе тужиоаче могао снабдети, тражећи од суда уверење о томе, он то није учинио, дакле нарочито избегава да тужиоца у његово право уведe. Са ових разлога суд општине ритопечке као надлежан са обзиром на § 6 и 13 грађ. суд. поступка.

Пресућује

Да је тужени дужан тужиоцу у року од месец дана издати уредну тапију на купљену ливаду у Дугом Пољу. Ако то у остављеном року не учини, тужиоцу ће ова пресуда важити место тапије.

Тужени као крива страна да накнади тужиоцу плаћену таксу у 5.40 динара, да му плати на име дангубе три динара и сведоцима Миложу Васићу и Николи Петровићу по два динара дангубе.

Пресуда је саопштена парничарима одмах јавно у суду.

Од суда општине ритопечке, 5. јуна 1900 год. №. . . . У
Ритопеку

Писар.

Председ. суда
Кметови.

НЗ. Заведи белешку и пресуду у протокол суђења.

Задатак. Општински писари, одговара ли ова пресуда закону?

* * *

Од једног општинског писара добили смо питање, како ће општински судови наплаћивати таксу, при потврдама које се код општ. суда врше при издаји општинских уверења; која општ. судови издају, за молбе, жалбе и остале представке које суд од својих грађана прима и по истима поступа, за прилоге који се као докази подносе. Хоће ли ове таксе наплаћивати у корист општ. касе или у таксеним маркама у корист државе.

Какву таку општ. судови имају наплаћивати у корист државне касе — у таксени маркама — означено је јасно у тач. 87 87а и 88 закона о таксама.

Дакле за сваку жалбу противу пресуде општ. суда првостепеном суду наплаћује се такса у таксеним маркама у 2 дин. За свако дело иступне природе 2 динара у таксеним маркама на жалбу противу ове пресуде 2 динара. На сваку облигацију, признаницу, било да је приватна или јавна исправа таксу и таксеним маркама по вредности. Овакве исправе приватне природе, када се подносе суду ради тражења наплате, ако нису таксом снабдеване, подлеже плаћању петодупле таксе као казна.

То су таксе које општ. судови наплаћују у таксеним маркама, све друге таксе иду у корист општинске касе, како по грађанским споровима, тако и по осталим представкама као што су тражења разних уверења и потврда. Општински судови за молбе и друге представке, које не носе на себи вид жалбе или тужбе, не наплаћују никакву таксу, нити може бити ту речи о такси 0-50 пара динарских ни у готову новцу ни у таксеним маркама, тако исто неће општински судови наплаћивати таксу ни на прилоге сем оних које су од вредности као исправе, који подлеже оној такси за коју смо горе навели.

На друго питање, имају ли право гласања они грађани, на општ. збору, који нису платили порезу за I полгође исте године када се збор држи, одговарамо: ако се збор држи у текућем полгођу за које има пореза да се плати, онда имају право гласа сви они грађани који ништа раније не дугују. Ако се збор држи у другом полгођу а грађанин није исплатио дужну порезу за прошло полгође, онда је изгубио право гласа, докле исту не измири.

Одговори на задатак

У 20 броју нашег листа изнели смо једну пресуду општ. суда истушне кривичне природе, за самовлашће, по тужби Петра Савића, земљ. из Селевца, противу Николе Марковића овд., што му је овај самовласно прокрчио и покварио живу ограду и земљиште под истом заузео и преорао. Управили смо питање на општ. писаре, је ли ова пресуда суда општинског правилна или не? Која је власт надлежна да овај спор између страна расправи? Од многих писара добили смо одговоре, но већина је ово питање узела рђаво у оцени самога дела, те га је тако и расправила погрешно.

Правилно су на овај задатак одговорили ови општински писари:

Симон Д. Вилимановић писар општине градачке
 Мијаило Миловановић писар општине бањанске
 Љубомир Ђ. Јовановић писар општ. градачке
 Божа М. Ђукановић писар општ. петчанске
 Милош Н. Марковић писар општ. александровачке
 Вој. Ђ. Гавриловић писар општ. влашанске
 Светозар Петровић писар општ. бањевачке
 Панта Ј. Живковић из Јабучија бив. општ. писар
 Милош А. Коларевић писар општ. Самаилске
 Мијаило М. Коновић писар општ. Самаилске

који су се изјаснили, да овде стоји дело самовлашћа.

Самовлашће постоји, па ма да тужилац има пресуду изабраног суда, која захтева и онај простор земљишта, који је је био под живом оградом тужиоца. А стоји самовлашће зато, што се живе ограде не подижу тако брзо, да тужени није могао видети, да тужилац подизањем исте заузима његово право сопствености, па у том случају није могао давати сам себи задовољења, но се је тада имао обратити власти за заузеће, у ком случају би ова појава имала на себи вид иступне природе и за расправу, по § 4. полиц. уредбе, био би надлежан општ. суд и пресуда би се донела, противу туженог, овде тужиоца Петра, на основу § 375. а крив. законика.

Дакле тужилац се не може сам произвољно задовољавати, но то може чинити, само средством власти. Он то не чини, и врши самовлашће. Но општински суд је се ненадлежно упустио у извиђање и пресуђење овога предмета, јер исти није иступио природе, да би се могао подвести под § 375. а крив. закона, но је дело преступно и имало би се подвести под § 291. крив. закона, који гласи:

»Ко кулевне, пољске и баштованске оgrade или усева, расаднике, воћњакe, винограде и дрва око путова засађена немарно уништи или поквари и т. д.« И када то стоји, онда рушење ове живе оgrade не може бити иступ, но је преступ, па општ. суд није требао од тужиоца примати тужбу, но га упутити полициској средској власти, као надлежној за извиђање. Или, ако је узео тужбу у поступак онда, пошто је се уверио, како стоји стање ствари о извршеном самовлашћу, прекинути даљу радњу и тужиоца упутити решењем надлежној власти.

Што се тиче права тужбичева на оно земљиште које по-
лаже по пресуди изабраног суда, тужилац се је могао или пу-
тем грађанске парнице обратити надлежном суду или пресуду
поднети полициској власти, са молбом, да га иста уведе у ње-
гово право државине. Оба пута била су му отворена, а овај
трећи који је он изабрао изрично је законом забрањен и
казним.

Ово је наше објашњење и онима који су правилно одговорили, да стоји дело самовлашћа и онима који су се изјаснили, да самовлашћа нема и да је тужени у праву био што је се сам у своју државину на основу пресуде увео. Када би се могла признати произвољност за извршење и увођење у права, онда нашта би биле извршне власти и законски прописи.

НЕМА ВОДА

— Octave Mirbau —

Ево шта ми исприча, једнога дана, Виљем Верн, неки стари поморски капетан, који знађаше сипасет доживљаја на мору, ево шта ми исприча, док таласи, са ужасном хуком и ломњавом, удараху о стрму обалу, више које се, према сунцу, бесмо испружили:

Жан Донард и Пјер Керион уношаху мреже у шалупу, привезану на кеју, близу доњег краја лађе, који заливаху крвљу остаци скоро почињене рибе. Све беше у покрету у малој луци сен-генолској. Клапарајући својом гломазном дрвеном обућом, у похабану оделу, морнари се спуштаху, по групама, погнутих леђа под теретом од мрежа; други, руку под руку, излажаху из крчама, посрћући и певајући; „мали“ чистићу лађе спремне да се навезу, и већ се виде где се неке дереглије наврвише једна за другом водом коју удараху велика весла, слично лету спорих и сниских вивака. Ловљаше се локарда у велико.

— Хајде, пожуримо, рече Жан Донард продужујући размативати пређу коју Пјер Керион симетрички распоређиваше на дну шалупе.

Али Пјер Керион стаде и не погледа свог друга:

— Жане Донарде, рече он мало дрхтавим гласом, боље би учинио да ниси ни излазио данас... боље би учинио.

Жан Донард слеже својим широким раменима, и не одговори ништа.

— Жане Донарде, настави морнар, кажем ти да би боље учинио да ниси ни излазио данас. Чујеш ли ме? Велим ти да би боље учинио.

Донард погледа у небо; затим у море које се од земље отискаваше бескрајно и дубоко.

На небу ни мрље од облака; море се блисташе, према сунцу, тихо и мирно. И рече:

— Доста, но. И од осталих, гомиле ленштина, увек је иста песма... Јеси ли господар, шта си ти? Онда, ћути, пијаницо.

— Како год хоћеш, узе Керион потмулим гласом. Ну, чуј ме добро. Последње године, Жак Пенгадек је исто тако изишао, једнога лепога дана као ово данас... И није се вратио... Како год ти хоћеш, Жане Донарде.

Жан Донард хтеде одговорити, када се седам морнара и мали, који образовашу остатак његове послуге, појавише на догледу, носећи своје ивове огртаче. За тренут ока укрчаше се људи и мреже унесоме. Шалупа се одреша, разапеше се једрила, чији конопци страшно зашкрипише дуж ветрила, и, стојећи близу катарке, Жан се Донард, озбиљан и мрачан у лицу, прекрети, као што по обичају чињаше увек кад год би се отиснуо на пучину.

Жану Донарду беше шесет година. Висок и прав, беше он необичне снаге и страхан младићима. Његово лице, без браде, носаво, пржено сунцем у свако доба, бијено свима непогодама, личило је на уштављену кожу; његове крупне руке бежу ванредне јачине: рекло се да његов жалосни и далеки поглед као поглед људи који су дуго живели на мору или у огромним самоћама, садржаваше у себи као одблесак бескрајности. Упркос опасности суровог рибарског живота, упркос тегобних умора који исцрпљују снагу, једва ако се две или три седе длаке могу приметити на густој коси која краси његову старост.

Овај старац је важио за најбољег рибара и најодважнијег морнара у приморју, трагичном пенмаркском приморју, пуном провала где море вечито риче, начичканом сурим стенама о које се таласи ломе и пенуше, бели и крвави. Када би се ветар помамио и када би се море натпуштило, тада када би сви рибари остали на обали, луњајући се из крме у крму и пијанчећи, и када би се приметило да нека шалупа оставља обалу, могло се наизвесно рећи да је то била шалупа Жана Донарда. Презираше све непогоде, пркошаше свима морима и смело говораше да се море и он сувише добро познају, тако одавна, „еда би могли једно другом пакостити“. И он одлажаше, често на петнаест миља далеко од обале, откривајући личине које би биле најбогатије рибом, бацајући своју мрежу у дна која једино он зна, пловећи тако каткада за време више

дана и ноћи. Ваљало га је видети када, стојећи код крме, у лицу мрачан и обавит маглom, исправља своју шалупу у таласима после буре.

Овим суровим занатом беше стекао мало имања. Кућа му беше његова властита, у добром реду; са пријатном белоћом своје фасаде и сјајем намештаја, она одскакаше међу нечистим и прљавим кућерцима у којима, обично, труну у блату и гаду бретонски морнари. Дивљаху му се, пошто можда беше честитији него остали, пошто увек притицаше да спасе друга у невољи, али га нису волели. Рибари му не могаху опростити ради његовог срећног лова који он излагаше, при повратку, у неком врстом изазивачког задовољства; не могаху му исто тако опростити ради његова благостања, ради његових белих блуза и бела недељна рубља, и ради оне поште и надмоћности што он уживаше према њима и чему се они потчињаваху упркос себи. И затим говораху да је он немилостив према сиротињи, да је лаком. Одиста, он се никада није видео да зађе по крчмама с оним друштвима где се отпочне пити малим чашама а заврши крвавим свађама: оном бесном и неизлечивом лудомљу за алкохолом која, кашто чини да морнари налице на разјарене животиње.

Особито га презираше његова послуга, због рада којим је сатираше, због строге дисциплине коју на броду захтеваше, због крајње строгости при деоби лова, која се, често и свагда кад би се дала прилика, окреташе у ниске преваре.

Не јављајући се и чувајући се од сумње, нека скривена мрижа мумлаше око Жана Донарда, брижљиво распаљивана од стране Пјера Кериона који га оптуживаше како се он споразумева са прекупцима како ће га красти и експлоатисати, еда би неправедно свој део увећао. И Керион, крупна људина, лица пакосне и плашљиве животиње, већ би своје господару учинио какво зло, да се није плашио да му оскудева сила и храброст.

Шалупа је добро пловила; она се тада налажаше у водама острва Сена. Али ветар наједаред престаде. Спушташе се вече. Под последњим сунчаним зрацима који на његовој непомицној површини тераху као једрило ружичаста вела, тихо и мирно море изгледаше као да заспа. У даљини примећиваше се један парни брод, једва видљив, издајући к небу један облак лаке и сиве паре; од места до места, на овом умилном пространству, неке лађе рибарске, као црне птице, бежу се кокетно понаместале поврх таласа, и приморје пливаше у мору и небу, у сјајној магли.

Жан Донард, непрестано седећи на крми, не управи ни једну једину реч својој послуги; он говораше само кад би командовао. Његови људи спаваху, полегали по мрежама; на предњем крају лађе, мали спремаше дрва за рибу чорбу.

— Ала се крећемо! рече Жан Донард. Не пирка ветар платна. Хајде, спусти ветрила и живо веслај.

Нико да мрдне.

— Но, јесте ли ме чули? повика господар јаким гласом.

Тада се Пјер Керион диже полако, погледа разроко своје другове и окренув се Донарду:

— Жане Донарде, рече му, боље би ти учинио да данас ниси изишао... Боље би учинио!

Господар устаде такође, дршћући од љутине. Керион настави:

— Жане Донарде, сећаш ли се ти Жака Пенгадека који изиђе исто тако и који се никада више не врати?

— Хоћеш ли учинити што рекох, гадна ленштина?

— Нећу, Жане Донарде. Ни ја, ни ико овде, чуј!

И Керион скрсти руке и погледа Донарда, претећи му.

Жан Донард се напрасно умири, — не што се збуди, него што хтеде дознати шта то мишљаше и зашто се буњаше ова животиња.

— Ну, Пјере Керионе, рече он, гогово пријатељски, јеси ли ти полудео? Зашто одричеш да ме послушаш?

— Зашто? запита јадник развлачећи речи. Зашто? Ти знаш добро, Жане Донарде. Зато што нас злостављаш, зато што нас крадеш; зато што куће своје зидаш, лепе хаљине своје купујеш нашим новцем; зато што смо ми уморни сатирући се за тебе, и што ти ваља платити нам једним ударцем све оно што си нам узео, зато што се, као Пенгадек, нећеш више вратити, и што ћеш умрети, Жане Донарде!

При овим последњим речима, Жан Донард, кога спопаде бес, устреми се на Кериона и, једним ударцем песнице, откопља га на дно шалуне. Али га одмах шеснаест руку шчепаше, стегоше га за гуцу давећи га, цепајући му прса, размрскавајући му главу о ветрила.

— У воду! у воду! заурла Керион.

Тада, изгубив силе, сав здружан, сав крвав, он осети како га подиглоше изнад ивице брода и како му тело паде у море, као клада, као пањ.

Мали, престрављен, крикну и паде у невест.

Сунце ишчезе на западу, оставивши на небу само бледу и слабу црвенкасту светлост. Мрак се, мало по мало, хваташе, свечано и страшно, и ништа се друго не примећиваше до вода која се овде онде пенушила, као да се знојила, и светлост са светлила која се жалосно просипаше по мору.

Људи повијени за веслима веслаху, свом снагом својих мишица, и шалупа бежаше. Световаху се о томе шта ваља чинити.

— Треба удавити малог, рече Керион. Он ће казати и ми смо пропади.

Неки слаби глас који је лично да долази из мрака и јури врх клопотања морског допираше до лађе.

— Пјере Керионе! Пјере Керионе!

А Керион заповеди:

— Виљеме, зграби малог, и у воду! у воду га баци!

Шалупа бежаше а глас дозиваше непрестано.

— Пјере Керионе! Пјере Керионе!

А Керион наново заповеди:

— Ти, Жозефе, узми чакљу и, ако се стари приближи, добар ударац по глави: јеси ли ме разумео?

Глас се приближаваше, постајаше јаснији.

— Пјере! Керионе! Пјере Керионе!

Ноћ беше настала у велико. Керион не виђаше Жана Донарда, али му чујаше глас, тако близу њега да он помисли да га његов дах додирује. Он се згрози.

— Пјере Керионе, чуј ме. Ти си ме убио... ти си добро урадио... Ја сам се рђаво с тобом понашао, ја се зато кајем... И затим ја сам се најживео. Ти си ме убио... То је добро... али слабачки мали, он ти није ништа учинио, сирото дете... Остави га да живи... Он неће казати... Реци, мали мој Ивоне, да нећеш ништа рећи, никада, никада... обећај ми то... Видиш га добро, Керионе, он је тако љубак... и то би ти донело несрећу... Тако ти свете Богородице, ја те молим, ја те преклићем!

Док глас говораше, Керион чу, позади себе, неки чудновати шум као шум животиње која се чеше.

— Тако ти свете Деве Марије!

Керион се окрете, сав дршћући, и виде једну руку, крупну руку, руку Жана Донарда, која се хваташе за крму као што чини морски рак. Он дочепа мотку и њоме замахну.

— Хајде, Виљеме, повика он, ти малог!

Мотка паде. Чу се, у исто време, нека ужасна псовка, затим пад једног тела у море.

Ветар, изненада, постаде јачи. Шалупа замаче брзо у ноћ, ишчезе; и вода опет поста мирна и нема, осветљена само бледом светлошћу рибарских фењера.

ЗЛОЧИН И КАЗНА

РОМАН Ф. М. ДОСТОЈЕВСКОГА

55

Лужин направи израз на лицу горак и при том згодно заћути.

— Ваша молба да мој брат не буде ту кад се састанемо није испуњена једино по мојој жељи, рече Дуња. — Ви писате да вас је брат увредио; мислим да се да одмах споразумети, и ви се морате помирити. Па ако је одиста Рођа вас увредио, он онда *треба и хоће* да вас моли за опроштај.

Петар се Петровић одмах овесели и осмели.

— Има неке увреде, Авдоћа Романовна, која поред све добре воље, заборавити се не може. Све има линију коју је опасно прећи; јер кад се једном прекорачи враћати се натраг немогуће је.

— Ја вам нисам о томе нарочито говорила, Петре Петровићу, мало нестрпљиво прекиде му реч Дуња. — Добро схва-

тите, да сва наша будућност зависи од тога, да ли се ово све може или не може што пре разјаснити и удесити како треба? Ја управо, од прве речи говорим, да друкчије посматрати не могу, и ако ме ви колико толико цените, онда, макар и потешко; али ипак сва та ствар мора се данас да сврши. Понављам, ако је брат крив он ће молити за опроштај.

— Дивим се што стављате такво питање, Авдоћа Романовна, љути се Лужин све више и више. Поштујући, и, тако рећи, обожавајући вас, ја у исто време могу, врло, врло лако и да некога од ваших рођених не волим. Претендујући на срећу ваше руке, не могу у исто време да примим на себе обавезе које се не слажу...

— Ах, оставите сву ту увредљивост, Петре Петровићу, прекиде га Дуња осетљиво, — па будите онај паметан и племенит човек, каквога сам у вама вазда поштовала и рада сам да поштујем. Обећала сам вам, ваша сам вереница; поверите ми дакле ту ствар, и верујте ја ћу бити у стању да непристрасно размислим и пресудим. Што ја узимам улогу судије то је и за мога брата изненађење, као и за вас. Кад сам га данас, после вашег писма, позвала да свакако не изостане од овог нашег састанка, ја му нисам ништа говорила о својим намерама. Појмите, да ако се ви не помирите онда ја имам да бирам: или вас или њега. Тако је питање и с ваше и његове стране. Ја нећу и не треба да се преварим у избору. Због вас ја бих морала да раскидам с братом; због брата ја бих морала да раскидам с вама. Ја хоћу и могу сад поуздано да сазнам: је ли он мој брат? А за вас: јесам ли вам драга, цените ли ви мене, јесте ли ви муж према мени?

— Авдоћа Романовна, изусте Лужин пресомитив се, — ваше су речи за мене врло и много значајне, да боље речем, чак и увредљиве с обзиром на положај који имам част заузимати према вама. Да већ ни речи не кажем о увредљивом и чудноватом стављању у један ред мене и... заносљива занета младића, али вашим речима ви допуштате могућност уништити дано ми обећање. Велите: „или вас, или њега.“ Мора да ви и самим тим показујете како ја за вас мало значим... Ја то не могу да допустим према односима и... обвезама које између нас постоје.

— Како! плану Дуња. — Ја ваше интересе мећем заједно са свим оним што ми је до данас било у животу драгоцено, што је данас чинило *сав* живот мој, и, где сад, вас вређа што вам ја као „мало“ цене дајем!

Раскољников се осмехну ђутом и грко, Разумихин се триже; али Петар Петровић се не успротиви, него још са сваком речју беше све раздражљивији и све више готов на свађу, баш као да је то и волео.

— Љубав према будућем сапутнику у животу, према мужу ваља да превазиђе љубав према брату, рече он сентецијозно, — али свакако, ја не могу с њиме доћи у један ред... Ма да сам ја мало пре изразио, да у присуству брата нашега нити желим, нити могу да искажем све, због чега сам дошао, ипак, намеран сам сад обратити се вашој многопоштованој мамци ради неизбежног објашњења у једној врло важној и по мене увредљивој тачки. Син ваш, рече он даље Пулхерији Александровној, — јуче, у присуству господина Разумихина (или... чини ми се тако? опростите, заборавио сам вам презиме, пријатно се поклати Разумихину), увредио ме тиме што је изврнуо и унаказио моју мисао, коју сам вам онда саопштио у часну разговору, при кафе, на име, да је женидба са девојком сиромашном, која је већ познала животне бриге и невоље, како ја мислим, боља него ли женидба с девојком која је познала обиље и задовољност, јер је тако корисније за моралност. Ваш је син с намером увеличао значење речи до глупости и бесмислице, окривљујући ме у пакосним смеровима, и по моме гледишту, оснивајући то на вашој сопственој преписци. Бићу срећан, ако вама, Пулхерија Александровна, буде могуће да ме уверите о противном, и тиме да ме знатно умирите. Па саопштите ми, каквим сте управо изразима моје речи ви саопштили у писму своме Родијону Романовићу?

— Не сећам се, збуни се Пулхерија Александровна, — саопштила сам их онако, како сам их ја схватила. Не знам како их је Рођа вама саопштио. ...Можда је нешто и увеличао.

— Без вашег утицаја увеличати није могао.

— Петре Петровићу, рече Пулхерија Александровна до-

стојанствено, — доказ је томе ово: ја и Дуња нисмо ваше рени примиле са врло рђаве стране; иначе не би биле овде:

— Тако је, мамице! рече Дуња одобравајући.

— Мора бити, онда, ја сам и ту крив! рече Лужин увређено.

— Видите, Петре Петровићу, ви Родијона једнако осуђујете, а јуче сте и сами о њему неистину написали у писму, дода Пулхерија Александровна охрабрена.

— Не сећам се да сам написао ма најаву неистину.

— Написали сте, оштро проговори Раскољников не гледајући Лужина, — да ја јуче нисам новац дао удовици убијенога, као што је то доиста било, него његовој ћерци (коју до јучерањег дана нисам ни видео). Написали сте то с тога, да ме завадите с родбином, и с тога сте у одвратним изразима донели нешто о владању девојке, коју ви не познајете. Све је то сплетка и нискост.

— Опростите, господине, дршћући од љутње одговори Лужин, — ја сам у својем говору о вашим особинама и поступцима цигло зато да испуним само молбу ваше сестрице и маме да им опишем: како сам вас нашао, и какав сте ви утисак на ме учинили. Што се тиче онога што сам у писму казао, нађите ма и врстицу неистине, то јест, да ви нисте новац истрошили, и да у тој породици, ма да и несрећној, нема недостојних чланова.

— А ја мислим да ви, са свима вашим врлинама, не вредите ни за мали прст оне несрећне девојке на коју се ви каменом бацате.

— Мора бити ви бисте се одлучили чак да је уведете у друштво ваше матере и сестре?

— То сам већ и учинио, ако сте ради да знате. Данас је седела заједно с мамицом и Дуњом.

— Рођа! узвикну Пулхерија Александровна.

Дуњечка порумене; Разумихин набра обрве. Лужин се заједљиво и надмено насмехну.

— Само изволите видети, Авдоћа Романовна, рече он, — да ли је сад могућан споразум и мир? Сад се надам да је ствар свршена и разјашњена једном за свагда. А ја се уклањам да не бих сметао даљој пријатности виђења и састанка породичног, саопштавању тајана такође, (устане и узме капу). Али, одлазећи, усуђујем се напоменути да се унапред надам избављењу од сличних састанака, и тако рећи, компромиса. А вас, многопоштована Пулхерија Александровна, молићу нарочито, ради те исте ствари, с тога баш, што је и моје писмо упућено било вама, а не другоме.

Пулхерија Александровној ово беше мало немило, увредљиво.

— Па ви нас потпуно стављате под своју власт, Петре Петровићу. Дуња вам је казала зашто ваша жеља није испуњена; Дуња је имала добре намере. Па и писасте ми као да налажете и заповедате. Па зар ми иначе сваку жељу вашу да не сматрамо као заповест? А сад ћу ја вама да кажем насупрот, да ви треба сада да сте према нама нарочито деликатни, приступачни и понизни, јер смо ми све оставили, и да вам поверим, овде смо дошли, а, мора бити, већ смо и без тога у вашој власти.

— То није сасвим правично, Пулхерија Александровна, особито у овом тренутку, кад се сазнало о завештању Марте Петровне од три хиљаде рубаља, што, чини ми се, дође баш како ваља, судећи тако по тону којим сте са мном говорили, дода он загрижљиво.

— Судећи по тој напоменји може се доиста претпоставити да сте ви рачунали на нашу беспомоћност, раздражено рече Дуња.

— Али сад бар тако не могу да рачунам, и не желим особито да сметам саопштењу тајних понуда Аркадија Ивановића, којима је он овластио нашега брата, и које, како ја видим, имају за вас, главно, а можда и врло пријатно значење.

— Ах, Боже мој! узвикну Пулхерија Александровна.

Разумихину се никако не седи на столицу.

— И зар те, сестро, сад није стид? упита Раскољников.

— Стид ме је, Рођо, рече Дуња. — Петре Петровићу, идите! окрене се њему сва бледа од љутње.

Петар Петровић као да није такав свршетак очекивао. Надао се и сувише сам у себе, на своју моћ а и на беспомоћност својих жртава. Па и сад не верује. Побледе, усне му уздрхташе.

— Авдоћа Романовна, ако ја овога часа изиђем на та врата с таквога налога, онда — знајте — ја се већ нећу никада вратити. Размислите добро! Тврда ми је реч.

— Каква је то смелост! викне Дуња, и брзо се диже с места. — Нећу ни ја сама, да се ви враћате овамо!

— Како! Шта, ка-а-ако! узвикну Лужин који још до последњег часа никако не веровао такоме расплету, а сад већ сасвим изгубивши конач. — Дакле та-а-ако! Али, знате ли, Авдоћа Романовна, да ја могу и да протестујем.

— Какво право имате да тако с њоме говорите! ватрено се умеша да брани Пулхерија Александровна. — Шта можете да протестујете? И каква су то ваша права? Је ли, да вама, вама моју Дуњу да дам? Идите, оставите нас за увек, сасвим! Само смо криви што смо пошли на ствар неправедну, а најкривља сам ја...

— Па ипак, Пулхерија Александровна, љути се у својој помами Лужин, — ви сте ме везали задатом речју, коју сада одричете... и, и на послетку... напослетку, ја сам наведен био услед тога, тако рећи, на издатке...

Ова последња претензија била је толико у карактеру Петра Петровића, да Раскољников, бледећи од гнева и од напора, да тај гнев савлада, одједном прште у смех, не могући се више држати. Али Пулхерија Александровна се избежуми.

— На издатке, велите? А какве то издатке, какве трошкове? Да ви то не мислите о нашем оном сандуку? Ено нека вам га кондуктер пренесе. Господе, па ми вас и везали! Ама сетите се, Петру Петровићу, ви сте нас везали, везали сте нам и руке и ноге, не ми вас!

— Доста, мамице, молим те, доста! мољаше Авдоћа Романовна. Петре Петровићу имајте доброту отићи!

— Отићи ћу, али још само последњу реч! проговори он већ готово не владајући собом ни мало. — Ваша мамица, чини ми се, сасвим је заборавила да сам се ја одлучио да вас узмем, тако рећи, после варошких гласова, који су се распрострли по свој околини о вашем угледу и имену. Ради вас презирући јавно мњење и враћајући вам углед, ја сам се, свакако, могао врло, врло надати и на награду, шта више, тражити и захвалности ваше... Али тек сад ми се очи отворише! Видим и сам да сам можда учинио врло, врло лакоумно, вратоломно нешто, кад сам презирао друштвене гласове...

— Та из њега као два човека да говоре! викну Разумихин, па скочи са столице спреман да се разрачуна.

— Ви сте низак и пакостан човек! рече Дуња.

— Ни речи! Ни покрета! узвикну Раскољников уздржавајући Разумихина! затим пришавши Лужину готово очи у очи. — Изволите ићи! рече тихо и растављајући слоге, — па више ни речи, иначе...

Петар Петровић посматраше га неколико тренутака лицем бледим и искривљеним од љутине и зла, па онда се обрне, изиђе, и ретко да је когод на свом срцу понео толико јетке мржње колико овај човек на Раскољникова. Њега, једино њега он окривљава за све ово. Значајно је, што он, силазећи низа степенице још вазда уображаваше да ствар можда још није сасвим изгубљена, и да што се самих дама тиче, још је шта више „врло и врло“ поправљива.

III

Главно је то, да он до последњег тренутка није таквог расплета ни по што очекивао. Јуначио се до послетка, не могући ни замислити, да две бедне и незаштићене жене могу да се ослободе његове власти. Томе уверењу много помагаше сујета и самоувереност на степену који се најбоље може звати заљубљеност у себе сама. Петар Петровић се ослободио ништавности, имао је болешљиву навику уживати себе сама, свој ум и своје способности веома је ценио, шта више, покаткад, пред огледалом уживао је и у своме лицу. Али више свега на свету волео је и ценио да радом и на сваки други начин добије новаца: новци су га уједначивали са свачим и свим оним што је било више њега.

(Наставиће се)

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Здравко Пантвић, хајдук. Родом из Ломнице, ср. расинског а био је писар општине трмчарске у истом срезу; од до-

бре је породице; свршио је школу у Букову. Није му било ни 20 година кад се је удружио са чувеним хајдуком и разбојником Драгомиром Тамбурићем, о коме је у своје време било много писано у нашој дневној штампи. У друштву са овим Тамбурићем, Здравко је извршио пет разбојништава, два покушаја убиства и једну опасну крађу и зато је пресудом крушевачког првостепеног суда као малолетан осуђен на двадесет година робије без окова. Сад се налази у Топчидеру на издржању осуде, а да је само годину две био старији био би осуђен на смрт.

Здравко је хајдуковао у 1898. до јула 1899 године а тада је заједно са Тамбурићем ухваћен у Вратарници код Зајечара. При спроводу за Крушевац, Тамбурић у путу побегне а Здравка (који је сакат у десној ноzi те није могао побећи) доведу у Крушевац. На ислеђењу, он је опредељено признао све своје кривице и означио много јатака, но на претресу, суд је све пустио као невинне из недостатка доказа, а њега огласио је за крива и осудио га.

Хајдук Тамбурић ни до данас још није пронађен и он је јамачно ван граница Србије. Она власт, која је овога опасног зликовца онако лабаво спроводила, за осуду је, јер сваког дана може упасти у нашу земљу и продужити зла дела.

Т Р А Ж И С Е

Лазар Богојевић, бив. порезник среза жичког, оставио је извесан мањак у каси од покупљене порезе у 43-06 динара. Како се Лазару не зна место становања, то начелник среза жичког актом од 12. јуна т. г. бр. 2839, моли све власти, да Лазара потраже и о проналаску га извести. О проналаску Лазареву може се извести и Управа града Београда с позивом на бр. 14105.

Танасије, син Јована Степановића из Брезнице, среза хомољског, ђак IV разреда основне школе, отишао је још пре месец дана од куће и по тражењу и распитивању од стране његовог оца још се није могао пронаћи. Начелник среза хомољског актом бр. 4298, моли све полицијске власти да Танасија у своме кругу потраже и о проналаску да га извести. Танасију је 14 година, у лицу плав; од одела имао је на себи: чакшире и гуњ од белог сукна, на глави шајкачу од плаве чохе и на ногама опанке.

Акт упр. гр. Београда бр. 14.119.

Милтан, син Стојана Крстића из Ора, среза власотиначког, пре 20 дана побегао је од свога газде Станоја Петровића,

цигљара из Крушевца и до данас се није јавио ни својим родитељима ни своме газди. Милтину је 16 година, омален, дежмекаст, плав, у лицу по мало рошав од богиња, од одела однео је на себи: чакшире и гуњ од сељачког сукна, половно, а понео је једну торбицу од којзине и један губер за покривање. Начелство округа крушевачког, актом бр. 6152 моли све полицијске власти, да Милтана у своме кругу потраже и на случај проналаска њему га спроведу. Акт упр. Града Београда № 14466.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА.

Јован Јовановић, скитница и лопов. Родом је из Босне, но у Србији провео је више година. Због омањих крађа и скитње кажњаван је небројено пута од стране београдске полиције а у 1892 год. био је и судски осуђиван због крађе извршене г. Шатнеру, оvd. трговцу.

Много је пута протериван из Србије у Аустро-Угарску, али се увек враћао. Последњи пут Јован је од стране квјрта савамалског под 7 августом прошле године, опет протеран на свагда у Аустро-Угарску. И поред тога, што је у време прогонства скренута пажња властима на њега, сазнало се, да је Јован опет прешао и удружен са још неким кесарошима иде по варошима у унутрашњости Србије. Доносећи слику његову, понова скрећемо пажњу властима да на њега мотре и на случај проналаска да га на основу пресуде квјрта савамалског бр. 5891. од пр. год. казне и протерају. Јовану је

31 година, средњег је раста, смеђ, на десној страни чела има белегу посекогине; по занимању је био лаћар; у лоповском друштву зову га „Пелагић“.

П О Т Е Р А

Илија Кушлић, из Лазнице, среза хомољског, који је окривљен за опасну крађу извршену Сими Карабашу, побегао је из ходника суднице општине лазничке. Илија има 35 год., раста је средњег, у опште плав, косе смеђе, очију жућкастих. Начелник среза хомољског актом од 11. јуна т. г. бр. 4578, моли све власти да Илију живо потраже и нађеног стражарно спроведу. Пронађени Илија може се спровести и Управи града Београда с позивом на бр. 14076.

Живана Павловић, проститутка из радње Ђ. Кустурића у Нишу, пре 15 дана побегла је из нишке окружне болнице. Том приликом однела је собом болничку кошуљу, белу поркетску сукњу и нудиљину плаву сукњу и блузу. Начелство окр. нишког актом бр. 15633. моли све полиц. власти да Живану потраже у своме кругу и с њом по закону да поступе. Акт Управе града Београда бр. 14375.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Оне вредне и служби одане полицијске чиновнике, који се зазимају да наш албум криваца буде што потпунији, те нам шаљу слике нових криваца, — молимо их и овом приликом, да у будуће сликају кривце „брузбилд“ и „анфас“, а не у цело на „визит“ формату. Кад већ неки сликају кривце и у више позитуре, онда нека им друга позитуре буде потпуни „профил“. По могућству треба удељавати да слике буду седам пута мање од природне величине.